

2018-04-10 YSAsta YSOon konversioryhmän kokous 1

Mikko Lappalainen, pj
Tuomas Palonen, sihteeri
Mirja Anttila
Matias Frosterus
Jaakko Tuohiniemi
Maria Forsen
Ulla Ikäheimo
Anna Viitanen
Sari Pakkala
Maria Kovero
Nikolas Volk
Minttu Hurme
Tarja Mäkinen
Alex Kourijoki
Ville Huhtala
Osma Suominen

Päivän agenda

- ryhmän tehtävä
- YSAsta YSOon etenemisen tilanne
- YSO-paikat
- jo tehty työ
- mitä kenttiä konversio koskee
- ketjutuksen tilanne

Yleistä

- Mikko Lappalainen toimii ryhmän puheenjohtajana
- Ryhmän tehtävä: luoda konversiosäännöt, kenttä ja osakenttäkohtaisesti mitä muutoksia tulee. Kaksiosainen konversio: auktoriteettitietueet ja bib-tietueiden asiasanakentät. Ryhmä tekee vuoden 2018 ajan. Noin neljä kokous tänä vuonna. Etäyhteykokous on myös mahdollista.
- Aswissa tästä ryhmästä oma suljettu sivu, jossa mainittu millä forumilla kukin voi täällä päätetyistä asioista viestiä
- Ketjut kannattaa aukaista ennen kuin varsinainen konversio tulee.
- 2018 tehtävää: Konversioryhmän perustaminen, Finnan kanssa keskustelu, viestintä konversiosta, YSO:n tietomallin julkaisu. YSO:n julkaisu MARC-auktoriteettitueina Fintossa Asterissa. Suositeltavaa toki olisi, että kirjastojärjestelmät käyttävät Finton sanastoja, mutta tällä hetkellä kaikki järjestelmät eivät tätä tue. KK:n päätös siirtymästä KK:n omiin tietokannoissa. Toukokuussa työpaja siirtymästä. KOHA-järjestelmän Finto-tuki 8/2018. Melidan bib-tietueiden YSA-termien korjaukset konversiota varten. Konversiosuunnitelma tai konversiosäännöt YSAsta/Allärsista YSOon valmiina 12/2018.
- Jaakko: Onko laji- ja muutotyyppisanasto Asterissa? Ketjujen purku. Tietyt tapaukset pitäisi siirtää 655, tai 300-alkuisiin kenttiin, kohderyhmät yms.
 - Tämän ryhmän tehtävä miettiä mihin mikään menee
- Onko olemassa järjestelmiä, jotka voivat tukea Finto-rajapintojen käyttöä? On Aurora. KOHAa koodataan tähän suuntaan.
 - Aurora toimii, voi hakea ja poimia ja saa nollakentät. Siellä on kaikki Finton sanastot.
 - Aurorassa ei saada tietoa muuttuneista termeistä. Toisaalta URIt auttavat termin muuttuessa ja uudelleenohjaus auttaa käsitteen poistuksessa.
 - Hulibissa tietokantojen tallennuslomake, jossa Finto-tuki(?)
- Paikallistietokantojen konversiot
 - Paikallistietokannat voi tehdä aiemmin kuin Melinda.
- Jarmon kalvoiniin lisättävä vielä paljon Marc-kenttiä, mm. 370. Jaakko toimittaa listan näistä. Konversion yhteydessä voi tehdä siivousta: ne termit joita ei oikeasti olekaan YSOssa, voisi siirtää 653. Toisaalta, jos näitä olisi helpompi korjata, jos jäävät entiseen kenttäänsä. Niitä ei tule korjattua, jos siirtyvät 653-kenttään.
- MUSAn sulautus. Tehdäänkö tämän tiimoilta konversioita?
 - Jaakko: Pitäisi tehdä. Kirja- ja musiikkiaineisto pitää tehdä eri tavalla. Ketjutukset pitää purkaa näissä eri tavalla. Violassa nämä voidaan tiputtaa 655-kenttään 650-kentästä.
 - Ulla: Voisi tehdä MELindassa 20000 kirjatietueille, joissa on MUSAn sanoja. Näille voisi tehdä korjausajoja. Tälle ei ole vielä aikataulua.
 - Ensin MUSA-termit YSA-termeiksi ja sen jälkeen YSO-käsitteiksi.
 - Esiintymiskokoonpano 382-kenttään. Vaatii uusien käsitteiden luomista. Tässä vaiheessa kuitenkin hyvä keskittyä kirja-aineistoon. Musiikki on haastava kokonaisuus.
- YSO:n käyttö järjestelmissä
 - YSO:n käyttö: a) rajapintojen kautta (suositeltu), b) YSO MARC-tietueiksi. c) copy-paste.
 - Ketjutus puretaan siten, että jokainen ketjun osa omaksi käsitteeksi ja URiksi. Ketjutus jää asiakkaalle. YSOa käytettäessä ei käytettäisi muita osakenttiä kuin a.
 - Tutkittava: Toimiiko yso/fin tai yso/swe-sanastotunniste Voyagerissa.
 - Paikannimissä käytetään YSO-paikoissa sulkuja, noudattavat RDA:ta. Menevät a-kenttään.
- YSO muunnetaan YSO MARCXML:ksi. Muut sanastot voidaan konvertoida myös: YSO-paikat, SEKO. Tällä hetkellä ignoretaan deprekoidut käsitteet, samoin ignoretaan puuttuvat tietyn kielen termit.
 - Ville: Poistuneista käsitteistä ja poistuneiden merkitsemisestä olisi kyllä hyötyä kirjastojen tietokannoissa.
 - Selvitettävä: Miten tietueessa ilmaistaan uudelleenohjaus?

- Lisäksi voidaan toimittaa kuvailijoille lista muutoksista.
- Asterin päivitys tapahtuu joka päivä. Halutut muutokset saadaan kyllä päivittymään Asteriin.

MARC kentät

- 001 tietueet. Järjestelmä itse lisää tähän oman tunnisteensa. Eli tähän ei voi laittaa käsitteen URIa/URNia.
- 024-kenttään voi laittaa URIn.
- 003 –organisaatiokenttä. Tähän ehdotetaan, että käytetään ISIL-tunnusta: FI-H.
 - Ehdotus ok. Voyagerissa ei ole 003-kenttää, mutta ehdotettu käytäntö on joka tapauksessa ok.
- 005. Tietueen päivitysaika.
 - Tätä ei kannata käyttää, sillä suurin osa tietokannoista (esim. Asteri) päivittää tämän itse automaattisesti aina päivityksen yhteydessä.
 - RDF:ssä tsekataan päivittäin jo nyt milloin YSO-käsite muuttuu. Mutta MARCissa on ero tähän, MARCissa kynnys matalampi tulkintaan, että tietue on muuttunut.
 - Tämä monimutkaistaa päivitystä ja automatiikkaa Asteriin.
- 008. Luomispäivä.
 - Tässä voisi olla ilmaistuna konversiopäivä.
 - Luomispäivän ilmaisu tarkistettava vastaamaan MARC-käytäntöä.
 - 15 voi ilmoittaa, että tietuetta ei ole tarkoitettu käytettäväksi kuvailussa.
 - 10: pitäisikö olla 'z' = muut luettelointisäännöt? PÄÄTÖS: z.
 - 17: pitäisikö täydentää asia lisämääreen tyyppi? PÄÄTÖS: n.
 - 29: pitääkö koodata? PÄÄTÖS: ei koodattu.
- 034 Kartta-aineiston matemaattiset tiedot koodeina. PÄÄTÖS: unohtetaan toistaiseksi.
- 040 Luetteloiva organisaatio. FI-H.
- 043 Maantieteellisen alueen koodi. Voitaisiin laittaa \$c ISO-maakoodi. PÄÄTÖS: unohtetaan toistaiseksi.
- 052 Maantieteellinen luokitus. PÄÄTÖS: unohtetaan toistaiseksi.
- 072 Aihealuekoodi. YSA-ryhmä perinteisesti ilmaistu tässä.
 - Helkassa nämä on merkattu 065-kenttään. "065_ ja 37 [c Rakentaminen. Rakennusteollisuus."
 - 065 on kuitenkin luokitus, jota pitäisi käyttää luokituksena. 072 olisi lähempänä formaatin tarkoituksessa. LC käyttää tätä.
 - 072:ssa ei voi kertoa muuta kuin ryhmän numeron, 065:ssa voi kertoa myös ryhmän nimen. 065 palvelee kuvailijaa paremmin.
 - PÄÄTÖS: Käytetään YSO-ryhmien ilmaisemiseen 065. Ulla anoo koodin tähän (YSO).
- 150 – Aihetta ilmaiseva termi.
 - a-osakenttään käytettävä termi. 2-osakenttään yso/kielikoodi, 0-osakenttään URI.
 - Muissa järjestelmissä kuin Asterissa em. osakenttiä ei ole käytössä.
 - Minttu: 0-osakenttää ei kannata suoraan tehdä Marciin, voidaan lisätä Alephiin viedessä. Asteriin URI kuitenkin tarvitaan.
 - Tässä ryhmässä tehdään yleisempi jakelumuoto. Yleisempään jakelumuotoon ei tule 2- ja 0-osakenttiä.
 - Värikoodilla voisi merkitä, että nämä eivät ole MARCIn kenttiä mutta näitä tarvitaan toiminnallisesti.
 - URIt tarvitaan 650:iin. URIt eivät tällöin ole 150, vaan 024-kentässä. Fintosta Alephiin/Asteriin tuuppausprosessi pistää 2- ja 0-osakentät ja URIn
 - Muut järjestelmät voivat miettiä, miten saavat käsitteen URIn. Esim. Voyager ei osaa lisätä URIa. KOHAssa URIn lisääminen työpöydällä. Aurora osaa poimia URIt mukaan. Muista järjestelmistä ei tietoa.
 - PÄÄTÖS: 2- ja 0-osakentät tulevat vain Asteriin, ei muualle.

<http://aineisto.hulib.helsinki.fi/data/fintoysa/#>

Seuraavan kokouksen ajankohta: **ke 2.5. 9:00-12:00.**